

LEKCE 91: JEŽÍŠOVO KÁZÁNÍ NA HOŘE

Biblický text k lekci: Matouš 5-7; Lukáš 6,20-49 a 14,34-35 Marek 9,43-48 a 50;

Cíle lekce:

- dítě uvádí příklady blahoslavenství, která Ježíš zaslubuje lidem
- dítě dokáže interpretovat podobenství o soli a světlu
- dítě ví, že Ježíš nepřišel zrušit Zákon a Proroky, ale naplnit je
- dítě vlastními slovy popíše, jak (v čem) Ježíš „zpřísnil“ požadavky na dodržení Zákona
- dítě řekne, jak se máme chovat ke svým nepřítelům a v podstatě i všem lidem, jmenuje příklady takového jednání
- dítě popíše vlastními slovy, jak se modlit; dítě umí říct modlitbu Otče náš
- dítě řekne, co to je půst a jak se má projevovat
- dítě ví, že si nemusí dělat starosti o svůj život, ale může svůj život svěřovat Pánu Bohu
- dítě si uvědomuje, že nemá soudit druhé, ale dívat se má především na sebe
- dítě ví, že se má chovat k druhým tak, jak by chtělo, aby se oni chovali k němu
- dítě ví, že je potřeba Ježíšova slova a jeho pokyny k životu nejen znát, ale i prakticky dělat

Klíčové verše:

Matouš 5,8: „Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uzří Boha“

Matouš 5,14: „Vy jste světlo světa. Nemůže zůstat skryto město ležící na hoře.“

Matouš 5,17: „Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit.“

Matouš, 5,44: „Já však vám pravím: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují.“

Matouš 6,6: „Když se ty modlíš, vejdi do svého pokojíku, zavři za sebou dveře a modli se k svému Otci, který zůstává skryt; a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí.“

Matouš 6,33-34: „Hleďte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno. Nedělejte si tedy starost o zítřek; zítřek bude mít své starosti. Každý den má dost vlastního trápení.“

Matouš 7,1: „Nesudte, abyste nebyli souzeni.“

Matouš 7,7: „Proste, a bude vám dáno; hleďte, a naleznete; tlučte, a bude vám otevřeno.“

Matouš 7,12: „Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy ve všem jednejte s nimi. V tom je celý Zákon i Proroci.“

Matouš 7,21: „Ne každý, kdo mi říká Pane, Pane, vejde do království nebeského, ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích.“

Lukáš 6,38: „Dávejte, a bude vám dáno; dobrá míra, natlačená, natřesená, vrchovatá, vám bude dána do klína. Neboť jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám.“

Biblická fakta:

Blahoslavenství: blaze pokorným (jejich je království nebeské), plačícím (budou potěšeni), tichým (dostanou zemi za dědictví), hladovým po spravedlnosti (budou nasyceni), milosrdným (dojdou
--

milosrdenství), těm, co mají čisté srdce (uvidí Boha), těm, kdo působí pokoj (budou nazváni syny Božími), pronásledovaným (jejich je království nebeské)
Sůl a světlo – máme být solí (nesmíme ztratit chuť) a světlem (neskrývat svou víru)
Dovršení zákona a proroků: Ježíš přichází naplnit Zákon a Proroky, ne je zrušit
O zabítí – nejen fyzicky nezabíjet, ale dokonce se nemáme hněvat bez příčiny; snižovat bratra z prázdnoty před Bohem; říkat mu blázne (obviňovat z bezbožnosti)
O cizoložství – porušení zákona je i chtivý pohled na ženu
O rozluce – manželství je nerozlučné (kromě případu smilstva)
O přísaze – nepřisahat vůbec (ani při nebi, zemi, Jeruzalému, své hlavě) - naše slovo má být jasné ano X ne
O odplatě – neodplácet zlým za zlé; nastavit tvář; nechat i košili, když někdo chce plášt; jít 2 míle místo jedné
O lásce k nepřátelům – milovat i své nepřátele (nejen naše přátele)
Prokazování dobrodiní – nedělat dobré skutky na odiv, abychom se jimi chlubili, ale skrytě
Jak se modlit – modlit se v skrytu, ne druhým na odiv, ne pro lidi, ale pro Boha
MODLITBA PÁNĚ: Otče náš, jenž si v nebesích, buď posvěceno tvé jméno. Přijď tvé království. Staň se tvá vůle jako v nebi, tak i na zemi. Náš denní chléb dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my jsme odpustili těm, kdo se provinili proti nám. A nevydej nás pokušení, ale vysvobod' nás od zlého. Neboť tvé jest království i moc i sláva na věky. Amen.
Jak se postit: nedávat druhým na odiv, že s postím; dělat to skrytě
Zabezpečení života: poklady ukládat v nebi; nestarat se o svůj život, o jídlo a pití, o oblečení – Bůh se stará i o nebeské ptactvo a polní lilie – úkolem křesťana na hledat především Boží království
O posuzování druhých – nesud' druhé, vyjmi trám ze svého oka dřív, než budeš vyčítat bratrovi třísku; jakou měrou měříš druhým, takovou Bůh naměří tobě
O vyslyšení proseb – Ježíš dává příklad neodbytného přítele, který prosí svého souseda v noci o chléb; když syn prosí o chléb, dostane chléb a ne kámen, když prosí o rybu, dostane rybu a ne hada
O dvou cestách – úzká cesta vede k životu, ale je těžká X široká cesta vede do záhuby a je pohodlná
O stromu a ovoci – strom (život člověka) se pozná po ovoci (po skutcích) - dobrý strom nese dobré ovoce, špatný strom nese špatné ovoce
O pravém učedníku – pravý učedník je ten, kdo činí to, co si přeje Bůh (jeho vůli)
O dvou stavitelích – muž blázen staví dům na písku bez základů; muž moudrý staví dům na skále s pevnými základy; jak je jejich dům pevný se pozná až při bouři – moudrému se nezboří, bláznovi ano

Myšlenky k 91. lekci (aplikace):

- **blahoslavenství** – Ježíš zabezpečuje různé skupiny lidí, kteří jsou utlačováni vrchností, i ty, kdo to s Bohem myslí vážně, že se dočkají odměny, i když to tak nevypadá →
- **sůl země a světlo světa** – musíme žít jako následovníci Krista, musí to být vidět, jinak je naše křesťanství k ničemu → jak se projevuje tvoje víra v tvém životě?
- **Ježíš naplňuje Zákon** – Ježíš pozvedá Zákon z roviny skutků (něco udělám) na rovinu myšlenek (něco chci udělat, na něco již myslím); mysl je předstupeň skutků, většinu skutků předem promýšlíme (až na instinkty), tzn. když budeme ovládat své myšlenky, budeme schopni také ovládat své činy; Ježíš ukazuje skutečný smysl Zákona – jeho cílem není jej obcházet, ale mít ho zapsaný ve své mysli → jak přemýšlím o druhých? Na co se dívám? Nepřisahám? Jak se chovám ke druhým, když mi ublíží? Odpustím nebo jim to rád vrátím? Sami ze své síly na naplnění Zákona nemáme, potřebujeme Boží pomoc, jedině, když je Ježíš v nás, tak máme šanci být jako ON
- **konání dobra a modlení** – motivem nemá být to, aby nás druzí obdivovali, chválili, abychom dělali dobré skutky jako reklamu na nás, ale máme to dělat skrytě, Bůh nás vidí i tak → máš

svou skrytou chvíli s Pánem Bohem při modlitbě? Co tě vede k tomu, abys dělal dobré skutky? Touha po uznání, odměna, nebo láska k druhým?

- **modlitba Páně** - 1. chvála Boha; 2. podřízení se Bohu – příchod jeho království – přijímáme jeho vládu i ve svém životě; 3. prosba o denní potřeby, nikoli o luxus; 4. prosba o odpuštění (závisí na tom, jak my sami odpouštíme); 5. prosba o ochranu před pokušením dělat špatné věci → naše modlitba by měla obsahovat chválu, vydání se Bohu, prosbu o fyzické potřeby, prosbu o odpuštění a prosbu o ochranu před pokušením
- **půst** – je vyjádřením toho, že se maximálně chceme soustředit na Boha (máme hlad a pokaždé, když nám zakručí v břiše, na něho myslíme); získáváme více času (nemusíme připravovat a jíst jídlo a po jídle uklízet); půst musí být skrytý (je pro Boha, ne proto, abychom se ukazovali před druhými a soutěžili, kdo déle vydrží nejíst) → o co se v životě nejvíce starám? Nezapomínám na Hospodina?
- **zabezpečení života** – Ježíš ukazuje, že starosti o náš život můžeme přenechat jemu; On je dost silný na to, aby se o nás postaral; není to vybídnutí k lenosti, ale k tomu, aby naše starosti o to, co bude a jak to bude, nezabily naši aktivitu, náš potenciál, který můžeme využít pro Boha
- **o posuzování druhých** – příklad trámu a třísky v oku je dobrou ilustrací toho, že často druhé měříme jinak, než sebe (u nás to není tak špatné, ale druhé hned jsme připraveni i za maličkosti zkritizovat) → dívejme se především na sebe, zpytujeme sebe a ne druhé
- **o vyslyšení proseb** – výzva k vytrvalosti, když Boha o něco prosíme; Bůh není automat, který nám bude dávat vše na počkání, o co budeme prosit; vybízí nás k tomu, abychom byli neodbytní a v našich prosbách Pánu Bohu vytrvali → jak jsem vytrvalý, když Pána Boha o něco prosím? Dokážu se modlit za jednu věc, i když delší dobu nevidím odpověď, nebo na to rezignuji?
- **o dvou cestách** – Ježíšův program rozděluje na dvě skupiny, nic mezi tím; cesta za ním je těžká, náročná, ale zásadní je cíl, kam směřuje – k životu; zatímco cesta zlého je pohodlná, rovná, ale vede ke smrti; následování Krista je náročné a je třeba to vědět hned od počátku
- **o stromu a ovoci/pravý učedník** – to, v co věřím, se projevuje v tom, jak jedním, podobně jako hruška dává hrušky a ne jablka, tak pokud jsem skutečně „napojen“ na Krista, pak nemohu jednat proti němu a jeho Slovu → mohu lidé okolo mě říct, že žiju s Ježíšem? Jak se konkrétně projevuje moje víra?
- **o dvou stavitelích** – podobenství, které ukazuje to, na čem člověk skutečně staví, když přijde životní bouře; bez bouře (zkoušky) nejde nic poznat; to důležité není vidět, je zakopáno v zemi; ale drží vše, co vidět je; budování základů na skále je pracné, ale všechny dobré a kvalitní věci něco stojí! Na čem skutečně stavím? Zažil jsem už nějakou zkoušku, při které se projevil můj skutečný charakter?

SHRNUTÍ

Ježíšovo kázání na hoře je představením jeho „volebního“ programu. Ukazuje, co to znamená naplnit Zákon, říká člověku, co to znamená jej následovat. Rozbílí to dosavadní přístup k životu, staví jej na radikální úroveň, kdy v našem životě rozhoduje již to, co se děje uvnitř nás – to se totiž potom projeví navenek. Ježíš vybízí k hledání Božího království a zaslubuje naplnění základních potřeb. Nic z jeho kázání však nemá smysl, pokud to nebudeme uvádět v praxi. Jeho učení bylo nejen pro lidi zbožné, vážené, kteří byli snad pravidelnými účastníky chrámových bohoslužeb, ale dotýkalo se i těch na okraji, pronásledovaných, chudých, plačících, protože Boží království tu je pro všechny.

3 hlavní myšlenky:

O NAŠEM JEDNÁNÍ SE ROZHODUJE UŽ V NAŠÍ MYSLI, PROTO JE POTŘEBA JI PODŘIZOVAT KRISTU.

VĚCI NEMÁME DĚLAT NA ODIV PŘED DRUHÝMI, ALE VE SKRYTU, BŮH JE VIDÍ I TAK.

BEZ PŘEVEDENÍ JEŽÍŠOVÝCH SLOV Z KÁZÁNÍ DO ŽIVOTNÍ PRAXE JE JEJICH ZNALOST ZBYTEČNÁ.

Náměty pro činnosti s dětmi:

1. Udrž světlo svíčky – motivem je být světlo světa (Mt 5,14-16). Děti dostanou zapálenou čajovou svíčku a jejich úkolem je chránit svou svíčku před druhými, a naopak druhým se snažit svíčku sfouknout. Vždy poslední tři dostanou 3, 2 a 1 bod. Kdo první docílí pěti bodů, vyhrál a už se hry dále neúčastní.

2. Kolik je čárek? - motiv toho, že nepomine ani jedna čárka, než se Zákon nenaplní (Mt 5,18). Děti dostanou text a budou v něm muset spočítat všechny čárky, které tam jsou (čárky mezi slovy). Hrajeme na čas, ale nejprve rozhoduje správnost a pak až počet čárek. Text je vhodné (v rámci opakování) vybrat z biblického textu Ježíšova kázání na hoře.

3. ANO x NE – motiv toho, že naše slovo má být ANO, nebo NE (Mt 5,37). Dáváme dětem otázky, na které odpovídají pouze ANO nebo NE. Otázky se mohou vztahovat i k opakování textu (vztahují se ke kázání na hoře). Např. *Své nepřátele máme milovat jako sami sebe ANO-NE; Ježíš nám říká, že můžeme přísahat ANO-NE. Když děláme dobré skutky, máme to dělat tak, aby to druzí viděli ANO-NE apod.* Za každou správnou odpověď dáme 1 bod. Kdo bude mít nejvíce bodů?

4. Posbírej třísky – motiv třísky v oku svého bratra (Mt 7,3-5). Úkolem dětí je poskládat jednou rukou sirky do krabičky. Obtížnější varianta může být, že děti mají zavázané oči, nebo sbírají jednou rukou, či kombinace obojího. Komu se podaří naplnit krabičku zápalek sirkami správně (hlavičkami vždy na stejnou stranu) nejrychleji?

5. Hledej! - motiv toho, že kdo hledá, najde (Mt 7,7). V místnosti schováme jeden nebo více drobnějších předmětů, které mají děti najít a pak všichni najednou hledají. Kdo najde předmět, má bod. Kdo docílí pěti bodů, vyhrává a už dále nehraje. Každý hledá tak dlouho, dokud nemá pět bodů (případě poslední čtyři až pět hráčů) lze určit dle skutečných bodů.

6. Protáhni se! - motiv úzké cesty/brány (Mt 7,13-14). Ze židlí postavíme překážkovou dráhu a úkolem dětí je tuto dráhu projít co nejrychleji s co nejmenším počtem doteků (židle jsou blízko sebe, židle mohou děti podlézat apod.).

7. Ovoce a strom – motiv toho, že strom poznáme po ovoci (Mt 7,16-17). Úkolem dítěte je za daný časový limit (cca 3-5 minut) napsat co nejvíce stromů a k nim přiřadit ovoce daného stromu (např. hrušeň-hruška; fíkovník – fíky apod.).

8. Shod' dům – motiv podobenství o dvou stavitelích (Mt 7,24-27). Na předem připravené místo (např. židle, stůl apod.) dáme plechovku (od fazolí apod.) a úkolem dítěte je tuto plechovku shodit tenisovým míčkem ze vzdálenosti cca 5 metrů. Časový limit max. 1 minuta. Kdo shodí nejrychleji?